

ĐỨC PHẬT VÀ GIÁO PHÁP CỦA NGÀI

TỊNH MINH dịch Việt, 1992

(Trích bài trang web: <http://www.budsas.org/uni/u-phatgiaophap/giaophap-02.htm>)

The Wandering Ascetic

During the long night the Prince journeyed on through the lonely forest, and at sunrise he came to the city of Rajagriha.

The guards were opening the gates and the Prince entered them and walked slowly through the streets of the city. The people knew that he was a stranger and they saw that in some way or other he was different to most of those who visited the city. His noble bearing, his grave, gentle manner and his kind face proclaimed him to be a man worthy of trust and respect, a great sage and teacher.

Many followed him, wondering where he was going and some of the servants of the palace went to King Bimbisara, the monarch of the Rajagriha, and told him of the stranger. He put on his royal robes and went out to meet him.

"O noble visitor!" said the king, "whence have you come and whither are you going, for I can easily see that you are of royal blood and also a great sage?"

"Sire, I am Siddhartha, son of King Suddhodana," answered the Prince, "and I have vowed to wander homeless until I find the way of deliverance from sorrow and misery, not for myself alone but for all living beings".

"Stay instead with me", begged the king, "for I have no son and desire an heir with whom to share my kingdom".

"Riches and power I have renounced", replied the Prince, with a smile; "from the prison of pleasures I have escaped. Shall the captive bird return of his own free will to the cage from which he has escaped?"

"Go forth, my lord, and I will not tempt you away from your noble task! But when you have found the truth, come here once more and teach it to me", said Bimbisara. The Prince promised and set out once more upon his journey.

As Siddhartha was wondering which of the many paths to take he caught sight of two learned Brahmins (Hindu priests) busily reading the sacred scriptures (Holy Books) and discussing the meaning of what they read.

"These must be very wise men", thought the Prince. "I will go and talk to them, perhaps they can help me in my search for the Truth".

So he went over to them and sat for many weeks listening to what they were saying. But he found that he was no nearer to the goal he sought, for they spent most of the time in long arguments which only led to anger and bad feelings.

THẦY DU SĨ

Hoàng tử đi qua cánh rừng hiu quạnh suốt đêm cho đến tảng sáng thì chàng tới thành phố Vương xá (Rajagriha).

Vệ binh mở cổng, hoàng tử bước vào và từ tốn đi qua các đường phố trong thành. Dân chúng biết chàng là khách lạ. Họ thấy chàng có đôi nét khác biệt với phần lớn du khách viếng thành trước kia: phong thái cao sang, tính khí can trường, thái độ hòa nhã và khuôn mặt hiền từ của chàng đã cho thấy chàng là một hiền giả cao quý, một đạo sư vĩ đại, đáng được tin yêu kính trọng.

Nhiều người đi theo chàng, thắc mắc không biết chàng đi đâu, một số quan thần của hoàng triều đến gặp vua Tần-bà-sa-la (Bimbisara), quốc vương của thành Vương xá, báo cho ngài biết về người lạ mặt. Ngài mặc vương phục và ra gặp chàng.

"Thưa du khách cao quý!" quốc vương nói. "Ngài từ đâu tới? Ngài sẽ đi đâu? Ta có thể dễ dàng thấy rằng ngài thuộc dòng hoàng tộc, và cũng là một hiền giả vĩ đại".

"Tâu bệ hạ, tôi là Tất-đạt-đa, con trai của quốc vương Tịnh-Phạn" Hoàng tử đáp, "tôi đã nguyện ra đi không cửa không nhà cho đến khi tìm ra con đường giải thoát khổ đau, không những chỉ cho tôi mà cho tất cả chúng sanh nữa".

"Hãy ở lại đây với trẫm", quốc vương van xin.

"Trẫm không có con trai, trẫm muốn có người thừa kế để truyền lại vương quốc này".

"Tôi đã từ bỏ giàu sang, quyền lực", Hoàng tử tươi cười đáp; "tôi đã thoát khỏi ngục tù lạc thú. Con chim đã sổ lồng mà lại tự nguyện trở về lồng nữa sao?"

"Hãy cứ đi, thưa ngài. Trẫm sẽ không dám quyền rũ ngài từ bỏ nghĩa vụ cao cả của ngài! Nhưng khi ngài tìm ra sự thật, xin ngài hoan hỷ trở lại đây truyền dạy cho trẫm", Tần Bà Sa La nói. Hoàng tử hứa hẹn và tiếp tục lên đường.

Tất-đạt-đa đang thắc mắc không biết phải đi theo lộ trình nào mới gặp được hai nhà bác học Bà-la-môn (hai đạo sĩ Ấn giáo) đang miệt mài đọc tụng thánh điển (Thánh Thư) và thảo luận ý nghĩa của chúng.

"Họ phải là những người rất mực thông thái", Hoàng tử suy nghĩ. "Ta sẽ đi hầu chuyện với họ, may ra họ có thể giúp ta tìm ra sự thật".

Chàng đến gặp họ và ngồi nghe họ thuyết giảng trong nhiều tuần, nhưng chàng thấy chẳng tiến gần chút nào đến mục tiêu mà chàng tìm kiếm. Họ chỉ phí phạm thời giờ trong các cuộc tranh cãi dai dẳng với nội dung dẫn đến sân hận và ác tâm.

Finally he left them, and as he was walking down one of the shady paths he came upon a temple; the door stood open and Siddhartha entered, hoping that he might learn the truth within.

Many priests robed in long gowns stood before an altar, on which lay a dying animal, its eyes filled with agony. The hands of the priests were covered with blood and the floor beneath the altar was stained crimson.

"How can you be so cruel?" cried the Prince, his tender heart almost broken to see such suffering.

"We are sacrificing to the gods so that they will forgive the sins of the people", answered the Head Priest, "the gods can only be pleased by the shedding of blood".

"Gods who are good would not require the death of innocent animals; I cannot believe such wrong teaching", cried the Prince, and went quickly out of that dreadful place, for he knew that the Truth could never be found there.

After many weeks of wandering he came upon five priests, who lead very strict and holy lives. These men believed that the Truth could be found by torturing their bodies and by starving and cutting themselves with sharp knives.

Siddhartha joined them, and starved and treated his body with such cruelty that he almost died of weakness and pain. Although he lived there for six years, growing every day weaker, he was no near to the goal he sought, and at length he decided to leave those priests and look elsewhere.

As he was lying in a fainting condition by the side of the stream, too weak to even lean over and quench his thirst, a young girl appeared and offered him a drink of milk, which revived him so that he was able to get up and walk. He bade good-bye to the five men, but they were angry because he was leaving them and rudely turned their backs.

Siddhartha walked sadly away, for he was very fond of these poor priests and hated to think of them wasting their time in such needless agony.

Cuối cùng chàng từ bỏ họ. Chàng men xuống một con đường râm mát rồi bước lên một ngôi đền, cửa đền để mở, Tất-đạt-đa bước vào với hy vọng có thể thấy được sự thật trong đó.

Nhiều giáo sĩ mặc áo chùng đứng trước bàn hương án, trên đó có một con vật đang hấp hối với đôi mắt quằn quại đau thương. Giáo sĩ nào tay cũng dính đầy máu, và, trên sàn nhà, phía dưới bàn hương án, đọng lại một vũng máu tím bầm.

"Sao các ông tàn nhẫn thế?" Hoàng tử hét lên, con tim nhạy cảm của chàng dường như bị vỡ tung khi thấy cảnh đau đớn như thế.

"Chúng tôi đang tế thần để các ngài ấy sẽ xá tội cho nhân dân". Vị Giáo trưởng đáp. "Thần linh chỉ có thể hài lòng bằng hình thức đổ máu".

"Thần linh hiền thiện sẽ không cần đến cái chết của những súc vật vô tội, ta không thể tin được những lời phi lý như vậy". Hoàng tử lớn tiếng nói và nhanh chóng ra khỏi nơi khủng khiếp ấy. Chàng biết sự thật không bao giờ có thể tìm thấy được ở đó.

Sau nhiều tuần lang thang tìm kiếm, chàng gặp được năm đạo sĩ có nếp sống khổ hạnh và thánh thiện. Những người này tin rằng sự thật có thể tìm thấy bằng lối hành hạ xác thân, chịu đựng đói khát và dùng dao bén cắt xẻ thân mình.

Tất-đạt-đa gia nhập theo họ. Chàng cũng nhịn đói nhịn khát, hành hạ thân thể tàn bạo đến độ suýt chết vì kiệt sức và đau đớn. Mặc dù sống ở đó được sáu năm, mỗi ngày một yếu dần, nhưng chàng thấy chẳng tiến gần tí nào đến mục tiêu mà chàng tìm kiếm. Cuối cùng chàng quyết định từ giã các đạo sĩ đó và nhắm đến nơi khác.

Trong khi chàng nằm ngất xỉu bên một dòng sông, yếu đến nỗi không gượng dậy nổi để lấy nước uống, thì có một thiếu nữ xuất hiện, dâng sữa cho chàng. Uống sữa xong chàng tỉnh lại và có thể đứng lên đi được. Chàng ngỏ lời tạm biệt năm người, nhưng họ lấy làm tức giận vì chàng đang bỏ họ và họ quay lưng một cách thô bạo. Tất-đạt-đa buồn bã ra đi, chàng rất mến các đạo sĩ đáng thương kia, nhưng lại ghét lối lãng phí thời giờ vào cách ép xác vô ích như vậy.